

# ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-00172/2018-ERU

V Ostravě dne 18. ledna 2018

Č. j. 00172-3/2018-ERU

## P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-00172/2018-ERU s obviněným z přestupku, společností **AFR – zemní práce, s.r.o.**, se sídlem Sadová 437, 348 13 Chodová Planá, IČO: 252 26 258, ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

**takto:**

**I. Obviněný z přestupku, společnost AFR – zemní práce, s.r.o.**, se sídlem Sadová 437, 348 13 Chodová Planá, IČO: 252 26 258 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 22. září 2016 v ochranném pásmu plynárenského zařízení poblíž silnice II/183 Domažlice - Chrastavice zemní práce v souvislosti se stavbou „Chrastavice – odkanalizování obce“, při kterých došlo k poškození vysokotlakého ocelového plynovodu DN 150, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně.

**II.** Podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 90 000 Kč** (slovy: devadesát tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 818.

## Odůvodnění

Dne 1. srpna 2017 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození vysokotlakého ocelového plynovodu DN 150 (dále také „plynárenské zařízení“ či „plynovod“) kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 21. září 2017 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 08245-9/2017-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole nepodal účastník řízení žádné námítky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 08245/2017-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 4. ledna 2018, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu a ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky k vydání tohoto příkazu.

V rámci kontroly bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl výkopové práce na stavbě „Chrastavice – odkanalizování obce“ (dále jen „stavba“) na základě Smlouvy o dílo ze dne 15. září 2016 uzavřené se společností SWIETELSKY stavební s.r.o. (dále jen „objednatel“).

Dne 15. září 2016 došlo k předání stavby mezi účastníkem řízení a objednatelem, z něhož byl pořízen Zápis o předání a převzetí pracoviště, v němž je mimo jiné uvedeno, že nadzemní a podzemní vedení (elektřina, plyn, voda, kanalizace, ostatní, ochranná pásma), způsob vytyčení zajišťuje zhotovitel, tedy účastník řízení.

K provádění stavební činnosti nebylo vydáno stanovisko k existenci sítí plynárenského zařízení a žádné plynárenské zařízení nebylo ani vytyčeno.

Dne 22. září 2016 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení poblíž silnice II/183 Domažlice - Chrastavice při provádění zemních prací k poškození plynovodu účastníkem řízení.

Z vyjádření účastníka řízení předloženého v rámci kontroly bylo zjištěno, že při podepisování smlouvy o dílo s objednatelem dostal účastník řízení od objednatele část projektu, který se týkal prací, které měl účastník řízení provést. Na této části projektu jsou zakresleny jednotlivé vytyčovací body, podle nichž geodet vyznačil dřevěnými kolíky trasu výkopu. Na této části projektu nebyly zakresleny žádné inženýrské sítě. Nikdo účastníka řízení neupozornil na to, že se na vyznačené trase nachází podzemní vedení plynu. Stavbyvedoucí objednatel mu jen ústně sdělil, že výkop má být proveden do hloubky 150 cm a že na zmíněné trase nejsou žádné inženýrské sítě. Při strojním výkopu se dne 22. září 2016 ozvala rána a byl vidět sloupec unikajícího plynu. Poškozené plynárenské zařízení nebylo označeno fólií ani zapískováno.

Součástí kontrolního spisu je také Úřední záznam Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, Územního odboru Domažlice, o podaném vysvětlení, č. j. [REDAKCE], ze dne 22. září 2016, které podal jednatel účastníka řízení [REDAKCE], který současně pracuje podle potřeby jako strojník. Z jeho vyjádření vyplývá, že ho nikdo před začátkem výkopu neupozornil na to, že v polích,

kde měly výkopové práce probíhat, vede nějaké podzemní vedení. Dostal jen instrukce, že má kopat do hloubky 150 cm a podle trasy vyznačené geodetem. Při výkopu vykopl ze země železné kolo od nějakého stroje, to dal na stranu a při opětovném zarytí lopaty bagru do země se ozvala rána a uviděl sloupec unikajícího plynu. Ihned telefonicky kontaktoval stavbyvedoucího objednatele a on zavolal správce plynárenského zařízení.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 64 373 m<sup>3</sup> plynu do ovzduší za dobu cca 295 minut, jak vyplývá z Protokolu o úniku plynu č. [REDAKCE] ze dne 14. října 2016. Dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 22. září 2016 nedošlo k přerušení dodávky plynu žádnému konečnému zákazníkovi.

Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu byly účastníkem řízení uhrazeny.

Dne 1. července 2017 nabyl účinnosti zákon o odpovědnosti za přestupky.

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci příkazního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, respektive jeho zaměstnanec, kdo prováděl zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

V příkazním řízení bylo dostatečným způsobem prokázáno z podkladů obsažených ve správním spise, že účastník řízení nevěděl, že činnost provádí v ochranném pásmu plynárenského zařízení a v jeho blízkosti, a ani si tuto skutečnost nijak neověřoval, byť tak učinit podle Zázpisu o předání a převzetí pracoviště ze dne 15. září 2016 měl. Účastník řízení rozhodně neměl bez dalšího spoléhat pouze na ústní prohlášení stavbyvedoucího objednatele, že v oblasti výkopu nevedou žádné inženýrské sítě. Tuto skutečnosti si měl ověřit sám, tím spíše, že ani v části projektové dokumentace, která byla vlastně jediným podkladem, který měl účastník řízení před samotným zahájením zemních prací k dispozici, nebylo žádné plynárenské zařízení vytyčeno. Správní orgán také poukazuje na skutečnost, že předmětem podnikání účastníka řízení je mimo jiné provádění staveb, jejich změn a odstraňování. Při výkonu své činnosti se tak účastník řízení musí často obligatorně zabývat existencí síťových zařízení a nemůže se spokojit s tím, že od objednatele neobdrží přesné informace o poloze energetického zařízení, tím spíše, že si je měl dle smluvního ujednání s objednatelem sám zajistit. V dané situaci měl podniknout aktivní kroky k přesnému určení existence a polohy plynárenského zařízení, jinak na sebe jakožto osoba provádějící tyto práce přijímá riziko z případného porušení energetického zařízení.

Vzhledem k tomu, že došlo k poškození plynárenského zařízení, je z těchto okolností zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální opatrností.

Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se zde o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost, spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení s výše uvedenými následky.

Správní orgán se v rámci příkazního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, a dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené, kdy prováděl strojní výkop, aniž by měl předem zjištěno, zda se v zájmovém území nachází plynárenské zařízení a případně kde, nevytvořil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů pokutu, až do výše 15 000 000 Kč.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Při stanovení pokuty vyhodnotil správní orgán provádění prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení strojně jakožto přitěžující okolnost. Stejně posoudil správní orgán i skutečnost, že účastník řízení prováděl výkopové práce, aniž by měl vytyčeno plynárenské zařízení jeho správcem, neboť subjekt, jehož předmětem podnikání je mimo jiné provádění staveb, jejich změn a odstraňování, si měl být vědom toho, že zemní práce je nutno provádět s maximální opatrností.

Účastník řízení svým jednáním poškodil vysokotlaký plynovod, tedy, z hlediska energetického, zařízení velkého významu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku enormně velkého množství plynu do ovzduší, což hodnotí správní orgán jako přitěžující okolnost, byť nedošlo k přerušení dodávky žádnému konečnému zákazníkovi. Správní orgán si je přitom vědom, že délku trvání úniku nemohl účastník řízení žádným způsobem ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu.

Při stanovení výše uložené pokuty hodnotil správní orgán jako polehčující okolnost bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a úhradu nákladů spojených s opravou plynárenského zařízení. Jako polehčující okolnost bylo také posouzeno, že plynárenské zařízení nebylo opatřeno fólií ani zapískováno v souladu s příslušnými technickými normami.

Účastník řízení nebyl v poslední době evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, což hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost.

Správní orgán k výši uložené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložený správní trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Vzhledem k tomu, že účastníku řízení byla uložena pokuta u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad (dle nejaktuálnějšího výkazu zisku a ztráty účastníka řízení uveřejněného ve sbírce listin Veřejného rejstříku za rok 2016 zpracovaného k 31. prosinci 2016 činil výsledek hospodaření po zdanění [REDAKCE] Kč a čistý obrat za účetní období [REDAKCE] Kč). Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

## **Poučení**

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Kugler, v. r.  
vedoucí oddělení sankčních řízení Ostrava